

Vilniaus universiteto Tarybai Vilniaus universiteto Senatui

Lietuvos žmogaus teisių koordinavimo centro

KREIPIMASIS

dėl Vilniaus universiteto Rektoriaus nušalinimo

2018 m. birželio 15 d.

Vilnius

Lietuvos žmogaus teisių organizacijos 2018 m. gegužės 22 d. pareiškimu kreipėsi į Vilniaus universiteto (VU) Rektorių, VU Tarybą ir Senatą, ragindamos atsižvelgti į dviejų šimtų VU studentų prašymą nenaikinti VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute (TSPMI) politinės filosofijos profesoriaus etato, nes VU Rektoriaus ir TSPMI administracijos siekis šį etatą panaikinti yra susijęs su mėginimu pašalinti profesorį, habil.dr. Vytautą Radžvilą iš universiteto dėl jo pažiūrų ir įsitikinimų.

2018 m. gegužės 22 d. VU Senatas ėmėsi tirti viešai keliamą klausimą dėl prof. V.Radžvilo persekiojimo - sudarė VU TSPMI vykusią profesoriaus konkursų vertinimo darbo grupę, o birželio 12 d. balsų dauguma pritarė šios darbo grupės išvadoms. Senato priimtame nutarime konstatuota, kad:

- 1) Konkursai į profesoriaus pareigas TSPMI buvo patvirtinti VU Rektoriaus 2018 m. kovo 28 d. įsakymu.
- 2) Konkursų profesoriaus pareigoms buvo skelbiama mažiau, negu buvo kadenciją baigiančių profesorių. Konkursas esamoms prof. V. Radžvilo pareigoms užimti nebuvo paskelbtas.
- 3) 2018 m. paskelbti konkursai TSPMI profesoriaus pareigoms eiti buvo personalizuoti. Konkurso „*Profesorius (-ė) (Europos integracijos studijos)*“ vietai užimti, į kurią numanoma galėtų pretenduoti ir prof. V. Radžvilas, personalizavimą lėmė perdėm didelė pareigų apibūdinimo detalizacija. Nurodyta būtinybė vykdyti tyrimus ir studijas „*Europos integracijos, Europos Sąjungos institucijų ir politikos klausimais*“, tačiau prof. V. Radžvilas nevykdo tyrimų Europos Sąjungos institucijų klausimais, todėl pretenduoti į šias profesoriaus pareigas bei tenkinti šio konkurso sąlygas prof. V. Radžvilas, net ir norėdamas, objektyviai neturėjo galimybių.
- 4) 3. Paaiškinimų, kodėl šis konkursas nebuvo skelbtas, darbo grupės nagrinėtuose dokumentuose nerasta.

Minėta darbo grupė (prof. T. Medaiskis, dr. A. Mickevičius, prof. M.P. Šaulauskas, prof. G. Tamulaitis ir studentų atstovas I. Gaižiūnas) siūlė atsižvelgti į 200 studentų parašais patvirtintą kreipimąsi bei faktą, kad prof. V. Radžvilui Vilniaus universiteto senatas yra suteikęs pedagoginį profesoriaus vardą ir rekomendavo VU Rektoriui sudaryti su prof. V. Radžvilu sutartį profesoriaus pareigoms eiti. Už minėtas išvadas balsavo visi posėdyje dalyvavę Senato nariai (32 balsai „už“, 1 balsas „prieš“ - Rektorius A. Žukauskas).

Tačiau Rektorius viešai atsisakė vykdyti Senato nutarimą ir pasiūlė prof. V. Radžvilui dirbti vienerius metus docento pareigose. Tokiu būdu Rektorius viešai deklaravo, jog nepaisys VU valdymo organo (Senato) sprendimų.

Pažymėtina, kad VU Statuto 26 str. apibrėžia, kokie yra Universiteto valdymo organai – tai Senatas, Taryba ir rektorius. Statuto 32 str. 1 dalis nustato, kad Senato paskirtis - **<užtikrinti kultūros, mokslo, tyrimų ir dėstymo laisvę Universitete, Universiteto bendrųjų akademinių reikalų ir kitų tiesiogiai su viso Universiteto akademine veikla susijusių klausimų kolegialų aptarimą ir jiems įgyvendinti reikalingų teisės aktų priėmimą ir prižiūrėti, kad Tarybos ir rektoriaus veikla, taip pat bendruomenės siūlymai Tarybai, rektoriui, Universiteto vidiniams organizaciniais dariniams, kitos iniciatyvos atitiktų Universiteto misiją, veiklos tikslus, uždavinius ir principus, bendruosius akademinius interesus. Vykdydamas savo įgaliojimus, Senatas priima nutarimus>** (Statuto 32 str. 2 dalis). Tokiu būdu pagal įstatymą VU Rektorius turi prievolę vykdyti Senato nutarimus. Tačiau pareikšdamas, jog neketina jų vykdyti, VU Rektorius iš esmės deklaruoja neketinantis vykdyti Statute apibrėžtos Vilniaus universiteto misijos, t.y. nepaisyti Statuto 32 str. reglamentuojamos Senato teisės prižiūrėti, kad Rektoriaus veikla atitiktų Universiteto misiją, kurios vykdymas iš esmės tampa neįmanomas teisinėje situacijoje, kai nepaisoma VU valdymo organų sprendimų.

Apibendrinamos susidariusią situaciją Vilniaus universitete Lietuvos žmogaus teisių organizacijos konstatuoja:

1. 2018 m. birželio 12 d. VU Senato priimtas sprendimas pritarti VU TSPMI vykdytų profesoriaus konkursų vertinimo darbo grupės išvadoms patvirtina, jog VU Rektorius A.Žukauskas pažeidė Lietuvos Respublikos įstatymus ir VU Statutą bei tiesiogiai įtakėjo/inicijavo prof. V.Radžvilo persekiojimą dėl pastarojo pažiūrų ir įsitikinimų (Rektoriaus paskelbti konkursai TSPMI profesoriaus pareigoms eiti).
2. VU Rektoriaus atsisakymas vykdyti VU Senato įpareigojimą (nutarimą) sudaryti su prof. V. Radžvilu sutartį profesoriaus pareigoms eiti patvirtina, jog A. Žukauskas negali tinkamai atstovauti Vilniaus universitetui ir tinkami vykdyti jo misiją dėl A.Žukausko klaidingo ir neadekvataus VU Rektoriaus ir Senato kompetencijų vertinimo (Statuto 33 str.).
3. Sistemingai pažeisdamas LR Konstitucijos (25 str.) garantuojamas teises ir laisves bei VU Statuto 4 ir 42 straipsnių nuostatas, VU Rektorius A.Žukauskas demonstruoja teisinį nihilizmą ir griauia Vilniaus universiteto demokratines tradicijas, darydamas žalą visai universiteto akademinėi bendruomenei.

Lietuvos žmogaus teisių organizacijos gerbia šalies aukštųjų mokyklų savivaldą ir kartu mano, kad šalies visuomenės demokratiniai laimėjimai, kurios dalimi yra ir aukštųjų mokyklų akademinės bendruomenės, yra visų piliečių saugotina vertybė. Todėl atsižvelgdamos į sistemingus VU Rektoriaus A. Žukausko nusižengimus VU Statutui ir jame įtvirtinai universiteto misijai, taip pat aplinkybę, kad prof. V.Radžvilo persekiojimas dėl jo pažiūrų ir įsitikinimų įgijo akivaizdų politinį pobūdį ir dėl to diskredituoja Vilniaus universitetą bei Lietuvos aukštojo mokslo ir švietimo sistemą tarptautinėje bendruomenėje, Lietuvos žmogaus teisių organizacijos ragina:

- VU Senatą vadovautis VU Statuto 33 str. suteiktais įgaliojimais ir pareikšti nepasitikėjimą VU Rektoriui A.Žukauskui dėl priesaikos Universitetui ar kitų teisės ar moralės normų pažeidimo, nederančio su rektoriaus pareigomis.
- VU Tarybą patvirtinti VU Senato pareikštą nepasitikėjimą VU Rectoriumi A.Žukausku.

Lietuvos žmogaus teisių koordinavimo centras:

Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacija
Lietuvos žmogaus teisių asociacija
Lietuvos Helsinkio grupė
Piliečių gynybės paramos fondas

Romualdas Povilaitis
Vytautas Budnikas
Stasys Stungurys
Stasys Kaušinis

Nurodytų žmogaus teisių organizacijų pritarimą kreipimuisi tvirtinu:
Piliečių gynimo paramos fondo direktorius

Stasys Kaušinis

